

Приложение №1

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ПУБЛИЧНО УПРАВЛЕНИЕ
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

РАЗДЕЛ X. ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ

„Актуализация на Портала за обществени консултации www.strategy.bg“

Съдържание

1.	РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ.....
1.1	Използвани акроними.....
1.2	Технологични дефиниции.....
2.	Въведение.....
2.1	Информация за поръчката.....
2.2	Релевантна нормативна рамка.....
3.	Цели, обхват и очаквани резултати от изпълнение на поръчката.....
3.1	Общи и специфични цели на поръчката.....
3.2	Целеви групи.....
3.3	Обект и предмет на поръчката, критерий за възлагане.....
3.4	Период на изпълнение на поръчката.....
3.5	Очаквани резултати.....
4.	Текущо състояние.....
5.	Информация за предмета на поръчката.....
5.1	Дейност 1 – Разработване на Концепция за изграждане на Портал за обществени консултации.....
5.2	Дейност 2 – Изграждане на Портал за обществени консултации.....
5.2.1	Функционални изисквания.....
5.2.2	Нефункционални изисквания.....
5.3	Дейност 3 - Провеждане на обучения за модератори.....
5.4	Методология за управление на дейността и докладване на изпълнението.....
5.4.1	Управление на изпълнението на поръчката.....
5.4.2	Управление на риска.....
5.4.3	Етапи на изпълнение и докладване на изпълнението.....

- 5.5 Гаранционна поддръжка
- 5.6 Срокове за изпълнение. Резултати от изпълнението на дейността и отчетни продукти ..
6. Изисквания към съдържанието на техническото предложение на участниците
7. Други изисквания на Възложителя

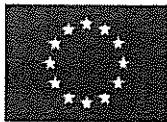
1. РЕЧНИК НА ТЕРМИНИ, ДЕФИНИЦИИ И СЪКРАЩЕНИЯ.

1.1 Използвани акроними.

Акроним	Описание
АМС	Администрация на Министерския съвет
ДАЕУ	Държавна агенция "Електронно управление"
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ИТ	Информационни технологии
ДХЧО	Държавен хибриден частен облак
SDK	Software development kit
API	Application programming interface/Приложно програмен интерфейс
МС	Министерски съвет
НС	Народно събрание
Система	Използва се като синоним на Портал

1.2 Технологични дефиниции

Термин	Описание
Виртуална комуникационна инфраструктура	Инфраструктура, която на база съществуваща физическа свързаност, предоставена от ДАЕУ, предоставя възможност за изграждане на отделни и защитени виртуални мрежи за всяка една от структурите в сектора, при гарантиране на сигурен и защитен обмен на информация в тях.

Държавен хибриден частен облак	Централизирана на ниво държава информационна инфраструктура (сървъри, средства за съхранение на информация, комуникационно оборудване, съпътстващо оборудване, разпределени в няколко локации, в помещения отговарящи на критериите за изграждане на защитени центрове за данни), която предоставя физически и виртуални ресурси за ползване и администриране от секторите и структурите, които имат достъп до тях, в зависимост от нуждите им, при гарантиране на високо ниво на сигурност, надеждност, изолация на отделните ползватели и невъзможност от намеса в работоспособността на информационните им системи или неоторизиран достъп до информационните им ресурси. Изолацията на ресурсите и мрежите на отделните секторни ползватели (е-Общини, е-Правосъдие, е-Здравеопазване, е-Полиция) се гарантира с подходящи мерки на логическо ниво (формиране на отделни клъстери, виртуални информационни центрове и мрежи) и физическо ниво (клетки и шкафове с контрол на достъпа).
Софтуер с отворен код	Компютърна програма, която се разпространява при условия, които осигуряват безплатен достъп до програмния код и позволяват: Използването на програмата и производните на нея компютърни програми, без ограничения в целта; Промени в програмния код и адаптирането на компютърната програма за нуждите на нейните ползватели; Разпространението на производните компютърни програми, при същите условия. Списък на стандартни лицензионни споразумения, които предоставят тези възможности, може да бъде намерен в подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронно управление или на: http://opensource.org/licenses.
Машинно-четим формат	Формат на данни, който е структуриран по начин, по който, без да се преобразува в друг формат, позволява софтуерни приложения да идентифицират, разпознават и извличат специфични данни, включително отделни факти и тяхната вътрешна структура.
Отворен формат	Означава формат на данни, който не налага употребата на специфична платформа или специфичен софтуер за повторната употреба на съдържанието и е предоставен на

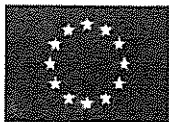

	обществеността без ограничения, които биха възпрепятствали повторното използване на информация.
Метаданни	Данни, описващи структурата на информацията, предмет на повторно използване.
Официален отворен стандарт	Стандарт, който е установен в писмена форма и описва спецификациите за изискванията как да се осигури софтуерна оперативна съвместимост.
Система за контрол на версиите	Технология, с която се създава специално място, наречено “хранилище”, където е възможно да се следят и описват промените по дадено съдържание (текст, програмен код, двоични файлове). Една система за контрол на версиите трябва да може: • Да съхранява пълна история кой, какво и кога е променил по съдържанието в хранилището, както и защо се прави промяната;• Да позволява преглеждане разликите между всеки две съхранени версии в хранилището;• Да позволява при необходимост съдържанието в хранилището да може да се върне към предишна съхранена версия;• Да позволява наличието на множество копия на хранилището и синхронизация между тях. Цялата информация, налична в системата за контрол на версиите за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, трябва да може да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.

2. Въведение

2.1 Информация за поръчката

Предметът на поръчката е „Актуализация на Портала за обществени консултации www.strategy.bg в изпълнение на проект „Администрацията и гражданско общество – партньорство в управлението“, има за цел реализирането на дейност 2 по проект BG05SFOP001-2.001-0002-C01 „Администрацията и гражданско общество – партньорство в управлението“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“.

2.2 Релевантна нормативна рамка

Поръчката се осъществява в съответствие с изискванията, регламентирани със следните нормативни актове и стратегически документи:

- Закон за електронното управление;
- Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги;
- Закон за нормативните актове;
- Наредба за обхвата и методологията за извършване на ОВ.
- Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация;
- Закон за достъп до обществената информация;
- Наредбата за стандартните условия за повторно използване на информация от общественения сектор и за нейното публикуване в отворен формат.
- Стратегия за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г.

3. Цели, обхват и очаквани резултати от изпълнение на поръчката

3.1 Общи и специфични цели на поръчката.

Предметът на поръчката е насочен към постигането на специфична цел 2 „Подобряване и дигитализиране на процеса по провеждане на обществени консултации“ на проект BG05SFOP001-2.001-0002-C01 „Администрацията и гражданско общество – партньорство в управлението“.

Дигитализирането трябва да се осигури чрез актуализация на съществуващия Портал за обществени консултации, която трябва да се изразява в изграждането на нов Портал.

Функционалностите на Портала е необходимо да отговорят на новите потребителски очаквания, да направят връзка между отделните етапи в процеса по нормотворчество, да изпълнят разпоредбите на Закона за нормативните актове и да интегрират най-добрите практики по провеждане на онлайн обществени консултации. Лесно разпознаваемият и популярен домейн на Портала www.strategy.bg ще бъде запазен.

Основните функционалности на новия Портал трябва да осигуряват прозрачност на процеса по нормотворчество и трябва да интегрират дигитални инструменти за провеждане на обществени консултации и за извършване на оценка на въздействието. Те ще бъдат насочени в следните направления:

- Досие на проекта на нормативен акт;
- Извършване на оценка на въздействието при изработването на нормативния акт;
- Провеждане на обществени консултации на проекта на нормативен акт;
- Публикуване на стратегически документи;

- Инструмент за предложения за усъвършенстване на законодателството;
- Партньорство за открито управление.

3.2 Целеви групи

Целевите групи, към които е насочена поръчката, обхващат:

- администрация на Министерския съвет;
- граждани;
- бизнеса;
- неправителствени организации;
- служители в администрациите на държавните органи.

3.3 Обект и предмет на поръчката, критерий за възлагане

Обект на настоящата обществена поръчка е услуга по смисъла на чл. 3, ал. 1 т. 3 от ЗОП.

Критерият за възлагане на поръчката е икономически най-изгодна оферта при оптимално съотношение качество/цена съгласно чл. 70, ал. 2, т. 3 от ЗОП.

Срокът на валидност на офертите е 6 /шест/ месеца от крайния срок за подаване на оферти.

3.4 Период на изпълнение на поръчката

Периодът на изпълнение е до 6 (шест) месеца от сключване на договора и в рамките на срока за изпълнение на проект № BG05SFOP001-2.001-0002-C01 – „Администрацията и гражданско общество – партньорство в управлението, но не по-късно от два месеца от крайния срок за приключване на проекта.

3.5 Очаквани резултати

Очакваните резултати от изпълнението на поръчката са:

- Изготвена концепция за развитие на Портала за обществени консултации;
- Изграден и функциониращ Портал за обществени консултации с съществуващи/подобри/нови функционалности съгласно т.5.1, т.5.2 и т.5.3 от настоящето техническо задание;
- Обучени най-малко 50 модератори на Портала.

4. Текущо състояние

Порталът за обществени консултации www.stratgev.bg е нормативно уреден в Закона за нормативните актове и има за цел да насърчи сътрудничеството между граждани, бизнес

и неправителствени организации и експерти в държавните институции при формулирането на политиките и разработването на законите. Порталът дава възможност на държавните институции да публикуват предложения на нормативни актове и стратегически документи и да ги подложат на обществено обсъждане, преди да бъдат официално приети.

Настоящият портал е разделен на следните секции:

- **Секция „Обществени консултации“**

В тази секция държавните институции публикуват (съгласно чл. 26 от Закона за нормативните актове) за обществени консултации проектите на нормативни актове, както и стратегически документи. Всяко министерство и държавна агенция имат децентрализиран достъп до портала и публикуват актовете и документите, по които се предвиждат обществени консултации. Всички заинтересовани страни имат възможността да получат предварителна информация за планираните промени и да дадат своя глас за усъвършенстване на законодателството и политиките.

- **Секция „Стратегически документи“**

В тази секция е предоставена информация за всички стратегически документи, приети от Министерския съвет и Народното събрание, както и за основните на областно и общинско ниво.

- **Секция „Публикации“**

Секцията съдържа различни документи, доклади, ръководства, методологии и друга полезна информация относно политиките и начините на тяхното формулиране.

- **Секция „Новини“**

В тази секция се публикуват новини.

- **Дискусионен форум**

Дискусионния форум дава възможност за организиране на дебати по важни за обществото теми. Чрез коментарите се стреми да насърчат свободното споделяне на реакции и гледни точки по различни теми.

- **Секция „Партньорство за открито управление“**

Секцията предоставя информация за действия, доклади и нови ангажменти в рамките на инициативата „Партньорство за открито управление“.

- **Функция „Търсене“**

Тази функция предоставя възможност за бързо и оперативно търсене в секциите на Портала.

5. Информация за предмета на поръчката

Предмет на изпълнение на поръчката са следните последователни дейности:

- **Дейност 1:** Разработване на Концепция за изграждане на Портал за обществени консултации;
- **Дейност 2:** Изграждане на Портал за обществени консултации;
- **Дейност 3:** Провеждане на обучения за модератори.

В рамките на изпълнението на дейностите от поръчката трябва да бъде извършена и пълна миграция на данните от съществуващия Портал за обществени консултации. Трябва да бъдат изготвени наръчници за модератори и администратори.

При реализиране на Дейност 2 и Дейност 3 трябва да се вземат предвид и стъпките по експертно осигуряване на процесите за провеждане на дигитални консултации. Стъпките трябва да бъдат ясно дефинирани и включени в обучението за работа с Портала за модераторите в държавните институции.

Подробна информация за конкретните дейности по поръчката е публично достъпна на адрес <http://2020.eufunds.bg/bg/0/0/Project/Details?contractId=KjFolbUTlwQ%3D>.

5.1 Дейност 1 – Разработване на Концепция за изграждане на Портал за обществени консултации.

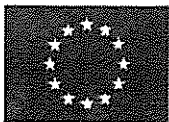
Изпълнителят трябва да извърши преглед на функционалностите, информацията и базите данни на действащия Портал за обществени консултации и да изгради бъдещото решение въз основа на резултатите от анализа. Концепцията за изграждане на Портала трябва да включва предложения за удобни функционалности, които да улеснят участието на гражданите в консултациите.

Концепцията трябва да предложи максимално интегриране на Стандартите за провеждане на обществени консултации, одобрени от Съвета за административната реформа и на инструменти за извършване на оценка на въздействието /ОВ/. Трябва да бъдат включени предложения за интеграция на Портала с Портала за консултативните съвети и Информационната система за правна информация на МС. Трябва да бъдат изследвани възможностите за интегриране с ИС на НС и Държавен вестник.

Концепцията е част и от системния проект по т.5.4.3.2.

Концепцията трябва да включва и описание на:

- Предложените методи за интеграции с вътрешни за МС информационни системи описани в т. 5.2.1.2;
- Предложените методи за интеграции с външни за МС информационни системи описани в т. 5.2.1.3;
- Предложените решения за изпълнение на Функционалните изисквания посочени в т. 5.2.1;
- „Анализ на данните и изискванията“ описани в т.5.4.3.1.

5.2 Дейност 2 – Изграждане на Портал за обществени консултации

По Дейност 2, на базата на концепцията (резултат от Дейност 1) трябва да се разработи Портал за обществени консултации. Изграждането на Портала трябва да бъде реализирано при спазване на предварителните условия за допустимост на проектите за управление по ОПДУ.

Функционалности на Портала, които трябва да бъдат част и от концепцията, са описани подробно в **т.5.2.1.1 Основни функционалности**.

5.2.1 Функционални изисквания

5.2.1.1 Основни функционалности

Основните функционалности на новия Портал трябва да осигуряват прозрачност на процеса по нормотворчество и да интегрират дигитални инструменти за провеждане на обществени консултации и за извършване на оценка на въздействието.

Платформата трябва да поддържа протокола по чл. 18, ал. 1. от Наредба за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги, приета с ПМС № 3 от 9.01.2017 г., обн., ДВ, бр. 5 от 17.01.2017 г., в сила от 1.03.2017 г.:

- Достъпът до платформата на длъжностните лица трябва да се извършва по реда на ЗЕИ.
- Платформата трябва да позволява подписване на документите с електронен подпис по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис и на цитираната наредба.
- Платформата трябва да предоставя програмни интерфейси за достъп до своите документи, както и за получаване на входящи номера и регистриране на заявления.
- Платформата трябва да съхранява информация за всяка процедура по обмен на електронни документи, включително с електронен времеви печат по глава III, раздел 6 от Регламент № (ЕС) 910/2014.

Информацията в платформата не трябва да подлежи на изтриване и модификация и интегритетът ѝ трябва да се защитава чрез криптографски методи.

С цел централизиране на данните, обединяването им и оптимизиране на работата на Портала, трябва да са включени следните направления:

- **Досие на проекта на нормативен акт**

Досието трябва да предоставя възможност за проследяване на целия нормотворчески процес – планиране на ОВ, публикуване на законодателните/оперативните програми, извършване на ОВ, провеждане на обществени консултации (вкл. предварителни), осигуряване на обратна връзка към участниците.

Функционалността за осигуряване на досие на проекта на нормативен акт трябва да позволява класификация на проектите на нормативни актове. Трябва да бъде изградена връзка към Системата за правна информация на Министерския съвет. Тази функционалност трябва да позволява да бъдат проследени частичната оценка на въздействието, законодателната/оперативната програма, предварителните обществени консултации, цялостната оценка на въздействието, проекта на нормативен акт, окончателната оценка на въздействието след обществените консултации и междуетовенното съгласуване, обратната връзка от обществените консултации и окончателния акт от системата за правна информация. Системата трябва да предоставя възможност за публикуване на законодателната/оперативната програма на Министерския съвет.

Изпълнителят трябва да реализира възможност за интеграция на инструмент при Режим на проследяване (track change) на промените като се генерира директно нов документ, който да визуализира новите промени.

- **Извършване на оценка на въздействието**

В Портала трябва да бъде създаден дигитален инструмент за извършване на оценка на въздействието, включващ следните елементи - калкулатор на административната тежест, мултикриериен анализ, анализ на разходи/ползи, различни образци и формуляри за частична и цялостна оценка и др. В Портала трябва да бъдат интегрирани по интерактивен начин и ръководства за извършване на оценка на въздействието. Изпълнителят трябва да предостави решение за създаване на Библиотека с извършени оценки. Тя трябва да бъде разделена на подсекции и да се предвиди предоставяне на Еталони (Bench mark) критерии за сравнение с други добри практики. Библиотеката трябва да има възможност за поддръжка и управление на съдържанието.

Трябва да се предвиди възможност за пренасочване на всяка консултация към всички заинтересовани страни.

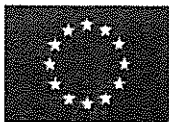
Изпълнителят трябва да предостави решение за миграция на данните от стария Портал, както и на всички коментари от 2008 г. Трябва да се предвиди функционалност за търсене във вече приключили обществени консултации и коментари към тях.

Порталът трябва да предоставя възможност за пренасочване и към ресурсни източници на данни като НСИ, страници на други органи и НПО, регистри и Портала за отворени данни.

Трябва да се разработи функционалност за използване на дигитализирани и интерактивни електронни формуляри и инструментите за оценка.

- **Провеждане на обществени консултации**

Порталът трябва да осигурява обезпечаване при публикуването на проекти на нормативни актове и/или по свободни теми извън проектите на документите по категории с децентрализиран достъп. Трябва да бъде предложено решение за интегриране на онлайн формуляр на консултационен документ, с необходимите реквизити. Трябва да бъде възможно провеждането на консултации при извършване на ОВ и такива на проекти на нормативни актове. Изпълнителят трябва да предостави възможност за въвеждане на мотивите за провеждане на консултации, със срок по-кратък от 30 дни, като те трябва да се

визуализират по подходящ начин и да се публикува обратна връзка към заинтересованите страни. Трябва да се предостави функционалност Календар, който да следи за срока при качване на документи. Обществени консултации със дата, предшестваща текущата не следва да са възможни. Трябва да се предвидят роли, на които да се предоставят права за промяна на срока, т.е. когато срокът е по-малък от 14 или 30 дни, да са задължени да въвеждат мотивировка за по-краткия срок. Да се изгради функционалност за рор up съобщения при промяна на срока.

Порталът трябва има възможност за идентифициране на заинтересовани страни и включването им в списъци за активно търсене на мнение. Идентифицирането на потребителите трябва да се извършва чрез eID, квалифициран електронен подпис, Facebook, twitter или потребителско име и парола, . Да се предвиди функционалност за одобряване на потребителския достъп на Портала, от конкретна роля със зададени права.

Обществените консултации трябва се осъществяват чрез удобен потребителски интерфейс, който да позволява визуализиране на нормативния акт в браузър и автоматично отнасяне на коментари по конкретни текстове.

Системата трябва да позволява изготвянето на отговори по направените предложения в рамките на консултацията и на генериране на справка за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения, която да бъде приложена към официалната документация на нормативния акт. Системата трябва да води статистика за приетите и неприетите коментари, с възможност за справка по администрации, както и да генерира справки във формат csv, които да се прехвърлят автоматично към Портала за отворени данни с цел справки.

Функционалностите по отношение на обществените консултации следва да са отчетливо разграничени между администрацията на централни органи и местната администрации

- **Публикуване на стратегически документи**

На Портала трябва се публикуват стратегическите документи, приети от Народното събрание и/или от Министерския съвет, както и стратегическата рамка на областно и общинско ниво. Функционалностите трябва да позволяват да се изготвят справки за период от време, за броя и видовете стратегически документи, действали към тези периоди от време, както и други справки инициализирани от Възложителя по време на бизнес анализа от страна на бъдещия Изпълнител.

- **Инструмент за предложения за усъвършенстване на законодателството**

Порталът трябва да дава възможност за изготвяне на предложения за усъвършенстване на законодателството по актове, които не са подложени на обществени консултации. Трябва да се предвиди възможност предложението да бъде адресирано до конкретните органи, овластени да издадат нормативния акт, или до Министерския съвет. Предложенията да се правят чрез електронна идентификация (eИД) или квалифициран електронен подпис (КЕП) от заинтересованите страни през потребителския интерфейс.

- **Партньорство за открито управление**

На Портала трябва да има и модул, който да включва основната информация по участието на България в глобалната инициатива „Партньорство за открито управление“. В

него трябва да се включи възможност за проследяване на изпълнението на ангажиментите и поддържане на актуална информация за инициативата и българското участие, органите, които управляват процесите в страната, изготвените до момента планове, доклади за самооценка и доклади на независимите изследователи. Предложението следва да обхваща и реализира основните елементи на процесите по създаване и приемане на планове и отчетите към тях.

Следва да се създаде отделна роля за администриране на тази секция, която да може да се възлага на различни администратори/модератори.

В тази секция следва да има самостоятелно поле за информация за контактите на отговорните лица за инициативата от българска страна.

- **Интерактивни и дигитализирани инструменти**, които трябва да се ползват при управление на съдържанието на Портала;
- **Профил на неправителствените организации** – Възможност за създаване на групов профил на организация, с възможности за преглед и изпращане на коментари от всеки участник в организацията. Създаването и одобрението на груповият профил да може да се извършва от администраторския интерфейс на Портала, а като резултат в потребителския интерфейс трябва да се създаде възможност да преглед и изпращане на всички коментари към заинтересованите лица;
- **Библиотека за съхранение на оценки на въздействието**. В нея трябва да са обособени подсекции от информация и да има сравнение с определени Еталони (Bench marks);
- **Идентифициране на заинтересованите страни** чрез eID, квалифициран електронен подпис, Facebook, Twitter;
- **Създаване на профили** за всички 28 областни администрации с децентрализиран достъп в административната част на Портала;
- При администриране на предложенията да се предвиди **календар**, следящ за началния и крайният срок на провеждане на обществената консултация;
- **Групиране на политиките по категории**. Възложителят ще предостави детайлна информация за исканите категории;
- **Създаване на банер към Портала**;
- **Интегриран инструмент при Режим на промени** – Трябва да осигурява възможност за директно генериране на нов документ с отразените промени;

Наред с описаните по-горе направления на Портала трябва да бъдат изградени и следните функционалности:

- генериране и провеждане на анкети;
- нотификационна система за уведомяване на основни събития;
- раздел, в който се вписват физическите и юридическите лица, на които е възложено от държавата или общините да изработят проектите на нормативни актове, оценки на въздействието, както и размера на възнаграждението им (съгласно ЗНА, обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г.);
- генериране на автоматични статуси във фейсбук;

- регистрация на потребителите включително чрез електронна идентификация, съгласно Закона за електронната идентификация и в координация с Министерството на вътрешните работи;
- отделна автентикация на потребители с акаунти от социалните мрежи като Facebook и Twitter;
- поддържане на профили на потребителите, от които ще е видно от кои категории е заинтересован потребителя, в кои консултации е участвал и какви коментари и предложения е направил, групиране на заинтересованите страни по интереси/категории;
- Интеграция с Портала за консултативните съвети относно най-малко интерактивност на информацията и категориите политики;
- Общо потребителско име и парола за Портала за консултативните съвети и Портала за обществени консултации;
- Библиотека с документи;
- приложно-програмен интерфейс на Портала;
- генериране данни в отворен машинночетим формат, генерирани визуализации на статистики за уеб-сайта и съдържанието;
- генериране на справки за брой консултации по политики, по институции, с/без намален срок, видове нормативни актове, съответствие с елементи на стандартите за провеждане на обществени консултации, за конкретен период и др.
- включване на бърз достъп до филтрирана информация чрез тагове; експорт на наборите от данни към Портала за отворени данни;
- responsive дизайн на Портала, оптимизиран за устройства с touchscreen;
- автоматичен електронен бюлетин;

С оглед на бъдещо интегриране на други системи, системата трябва да поддържа уеб базиран приложен интерфейс (API) за пълнотекстово търсене в хранилището от документи, както и програмен интерфейс за добавяне на документи към това хранилище. Хранилището следва да бъде разработено като отделен модул, с който публичната част да бъде интегрирана.

Порталът трябва да предоставя и функционалност за трансформиране на изменителни разпоредби и консолидирана оригинална версия на нормативен акт, в консолидирана изменена версия. Тази функционалност трябва да бъде поддържана задължително като обратна операция на генерирането на изменителни разпоредби и с оптимална прецизност да трансформира изменителни разпоредби, съставени по традиционния начин.

Трябва да се предостави решение за извършване на пълна миграция на данните от съществуващия Портал за обществени консултации към новия, като се запазят и всички коментари от минали обществени консултации по проекти на нормативни актове и стратегически документи.

Трябва да бъдат изготвени и наръчници, с описаните функционалности на Портала, за модератори и администратори.

Трябва да се предостави решение за експертно осигуряване на процесите по провеждане на дигитални консултации, тъй като трябва да бъде проведено обучение за работа с Портала за модераторите в държавните институции.

Описание на процеса за обществени консултации е визуализиран на Схема 1 :

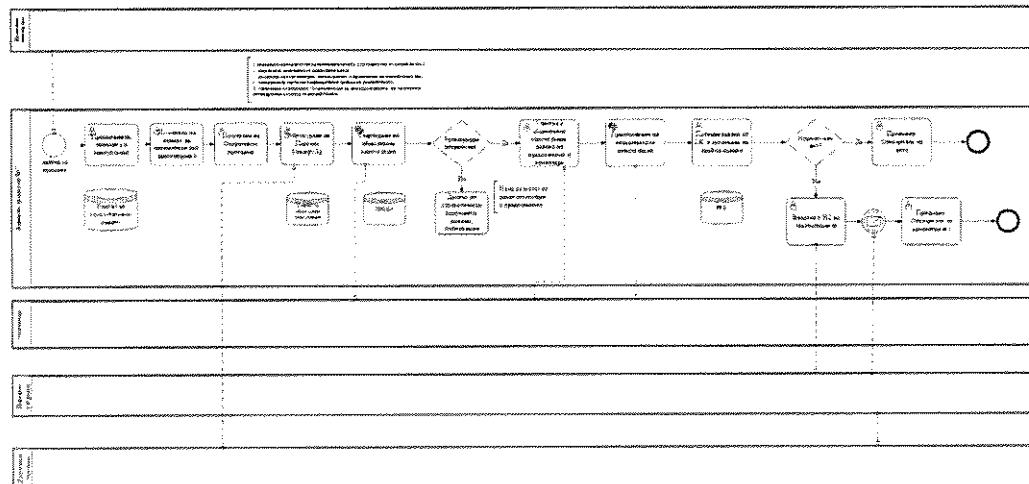

Схема 1 Процес за обществени консултации

Системи, с които Изпълнителят трябва да реализира интеграции:

- Интегрирана информационна система на държавната администрация (ИИСДА)
- Портал за консултативни съвети
- Информационната система за правна информация на МС (PRIS)
- Унифициране на регистрацията с Портала за консултативните съвети
- Портал за отворени данни
- Национална система за електронна идентификация - еИД (бъдеща интеграция след изграждане на ИС)
- Интернет страница на Народното Събрание (НС) (Бъдеща интеграция за Портала за обществени консултации след изграждане на ИС)
- Интернет страница на Държавен вестник (Бъдеща интеграция за Портала за обществени консултации след изграждане на ИС).

За целите на интеграцията между Портала и другите ИС, в Портала за обществени консултации трябва да има структуриране на всички необходими реквизити, съдържащи се в различните типове документи, и имащи значение при провеждане на обществените консултации.

Възложителят следва да предостави на Изпълнителя описание на интеграционния интерфейс и обхват на обменяните данни.

5.2.1.2 Интеграция с вътрешни за МС информационни системи

За реализиране на основни бизнес процеси Порталът трябва да поддържа интеграция в реално време с други информационни системи :

- Портал за консултативни съвети

Трябва да бъде изградена възможности на Портала за обществени консултации, при отделните консултации, да има връзки към консултативните съвети от съответната област, от която е и проекта на акт.

Областите на Портала за обществени консултации и тези на Портала за консултативните съвети да се уеднаквят.

Необходимо е с едно потребителско име, създадено чрез Портала за обществени консултации потребителите да имат възможност да се логват в Портала за консултативните съвети.

- Информационната система за правна информация на МС (PRIS)

Информационната система за правна информация на МС съдържа информация за всички актове на Министерския съвет. Необходимо е да се направи връзка между приетият вече нормативен акт, публикуван в PRIS и съответната страница от Портала за обществени консултации, където са проведени консултациите, когато нормативният акт е бил проект. Тази връзка ще се разглежда като част от досието на проекта и ще позволи да бъде проследено развитието на нормативния акт до неговото приемане. Изпълнителят следва да посочи в концепцията по дейност 1 как това ще бъде осъществено.

Да бъде предвидена функционалност по пълнотекстово търсене, което да позволи лесно намиране на документи и съдържание в Портала за обществени консултации и Информационната система за правна информация на Министерския съвет.

- Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА)

Трябва да бъде предвидена интеграция с Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА), която трябва да позволи пряка връзка между нормативния акт, който се обсъжда и режимите от ИИСДА, които са регламентирани с същия акт. Трябва да бъде създадена възможност да се проверява автоматично дали предложените изменения засягат съществуващи услуги и режими.

- Портал за отворени данни

Трябва да бъде предвидена интеграцията с Портала за отворени данни и използвайки инструмент за автоматизирано качване и обновяване на данни, който ще позволява, след еднократна конфигурация, качването на предефинирани масиви от данни от даден компютър към Портала за отворени данни.

5.2.1.3 Интеграция с външни за МС информационни системи

Обменът на електронни документи се извършва чрез директна комуникация между системите за електронен документооборот на участващите Администрации. Обменът се извършва чрез криптирана връзка по начин, определен с протокола по чл. 18, ал. 1 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и

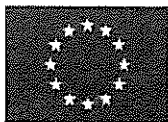
електронните административни услуги Обменът на електронни документи, съдържащи електронни изявления между администрациите, трябва се извършва по технически протокол, определен от председателя на Държавна агенция "Електронно управление, който позволява:

- обмен на документи между различни системи за документооборот в различни администрации;
- проследяване на движението на документа и етапа на процедурата по разглеждането или съставянето му.

Протоколът трябва да гарантира доставянето на електронните документи. В случай на спиране на работа на някой от участниците документът се изпраща не по-късно от един час от възстановяването на работата на съответния участник.

Трябва да бъде извършена интеграция със следните системи:

- Национална система за електронна идентификация - еИД (бъдеща интеграция след изграждане на ИС);
 - Порталът за обществени консултации трябва да поддържа националната схема за електронна идентификация, като така ще се позволи на заинтересованите страни да ползват Портала като участват в консултацията и правят предложения за усъвършенстване на законодателството по актове, които не са подложени на обществени консултации, без да се изисква допълнителна регистрация в него. Реализираната интеграция трябва да е съгласно изискванията на Закона за електронната идентификация и действащите нормативни правила за оперативна съвместимост. За целта подсистемата за автентикация и оторизация на потребителите трябва да поддържа интеграция с външен доставчик на идентичност – в случая с центъра за електронна идентификация към Държавна агенция „Електронно управление“. Реализацията на интеграцията трябва да бъде осъществена по стандартни протоколи SAML 2.0 и/или OpenID Connect.
 - При реализиране на вход в Системата с удостоверение за електронна идентичност, по националната схема за електронна идентификация, Системата трябва да използва потребителския профил създаден в системата за електронна идентификация, чрез интерфейси и по протоколи, съгласно подзаконовата нормативна уредба към Закона за електронната идентификация. В случай, че даден потребител има регистриран потребителски профил в Системата, който е създаден преди въвеждането на националната схема за електронна идентификация, Системата трябва да предлага на потребителя възможност за "сливане" на профилите и асоцииране на локалния профил с този от националната система за електронна идентификация. Допустимо е Системата да поддържа и допълнителни данни и мета-данни за потребителите, но само такива, които не са включени като реквизити в централизирания профил на потребителя в системата за електронна идентификация;

- Системата трябва да поддържа и стандартен подход за регистрация на потребители с потребителско име и парола, Facebook и/или twitter за потребители, които нямат издадени удостоверения за електронна идентичност;
- Процесът по регистрация на потребители трябва да бъде максимално опростен и бърз.
- ИС на Народното събрание (НС) (Бъдеща интеграция за Портала за обществени консултации след изграждане на ИС).

Информационната система на Народното събрание съдържа информация за всеки законопроект, включително неговото развитие. Интеграцията на Портала за обществени консултации следва да се разглежда като продължение на изграждането на досие на акт и да се направи връзка между страницата с проведените обществени консултации на Портала, одобреният от МС законопроект и съответната страница на законопроекта в Народното събрание. Изпълнителят следва да посочи в концепцията по Дейност 1 как това ще бъде осъществено.

- ИС на Държавен вестник (Бъдеща интеграция за Портала за обществени консултации след изграждане на ИС).

Интеграцията следва да дава възможност да се направи връзка към съответния брой на Държавен вестник, в който е обнародван съответния нормативен акт и съответните страници от целия процес по неговото консултиране, приемане и одобряване чрез Портала за обществени консултации, PRIS и системата на Народното събрание.

Интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализира чрез стандартен интеграционен слой.

Интеграциите за Портала за обществени консултации са графично представени на схема 2.

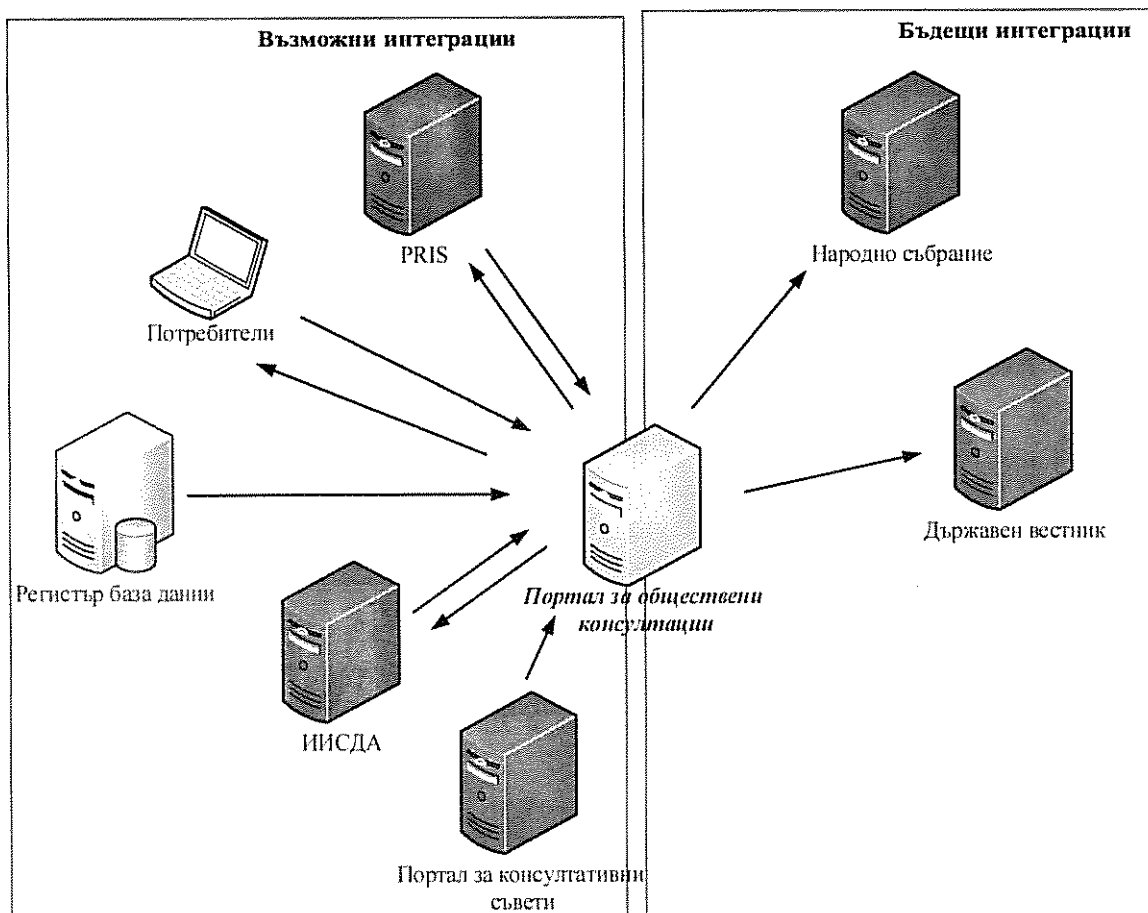
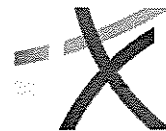

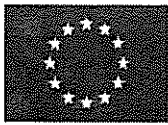
Схема 2 Интеграции на Портала за обществени консултации

5.2.1.4 Технически изисквания към интерфейсите

Приложните програмни интерфейси трябва да отговарят на следните архитектурни, функционални и технологични изисквания:

- Служебните онлайн интерфейси трябва да се предоставят като уеб-услуги (web-services) и да осигуряват достатъчна мащабируемост и производителност за обслужване на синхронни заявки (sync pull) в реално време, с максимално време за отговор на заявки под 1 секунда за 95% от заявките, които не включват запитвания до регистри и външни системи. Изпълнителят трябва да обоснове прогнозирано натоварване на Системата и да предложи критерии за оценка на максимално допустимото време за отговор на машинна заявка. Критерият за оценка следва да се основава на анализ на прогнозираното натоварване и на наличния хардуер, който ще се използва. Изпълнителят трябва да представи обосновано предложение за минималното време за отговор на заявка на база посочените по-горе критерии и да осигури нужните условия за спазването му;

- Всички публични и служебни онлайн интерфейси трябва да бъдат реализирани с поддръжка на режими „push” и „pull”, в асинхронен и синхронен вариант – практическото прилагане на всяка от комбинациите трябва да бъде определена на етап бизнес-анализ и да

бъдат съобразени реалните казуси (use cases), които всеки интерфейс обслужва, ако е приложимо;

- Трябва да се реализира интегриране на модул за разпределен кохерентен кеш (Distributed Caching) на „горещите данни“, които Системата получава и/или които се обменят през служебните онлайн интерфейси, като логиката на Системата трябва гарантира кохерентност (Cache Coherency) между кешираните данни и данните съхранявани в базите данни;

Да бъде предвидено създаването и поддържането на тестова среда, достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително и такива изпълняващи дейности за други администрации или бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващи и бъдещи информационни системи.

5.2.1.5 Отворени данни

- Трябва да бъде разработен и внедрен онлайн интерфейс за свободен публичен автоматизиран достъп до документите, информацията и данните в Системата (наричани заедно „данните“). Интерфейсът трябва да осигурява достъп до данните в машинно четим, отворен формат, съгласно всички изисквания на Директива 2013/37/ЕС за повторна употреба на информацията в общественния сектор и Закона за достъп до обществена информация;

- Да бъде предвидена разработката и внедряване на отворени онлайн интерфейси и практически механизми, които да улеснят търсенето и достъпа до данни, които са на разположение за повторна употреба, като например списъци с основни документи и съответните метаданни, достъпни онлайн и в машинно-четим формат, както и интеграция с портала за отворени данни <http://opendata.government.bg>, който съдържа връзки и метаданни за списъците с материали, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация;

- Трябва да се разработи и поддържа актуално публично описание на всички служебни и отворени интерфейси, отворените формати за данни, заедно с историята на промените в тях, в структуриран машинно-четим формат;

- Трябва да се разработят процеси по предоставяне на данни в отворен, машинно четим формат заедно със съответните метаданни. Форматите и метаданните следва да съответстват на официални отворени стандарти.

5.2.1.6 Формиране на изгледи

Потребителите на Системата трябва да получават разрези на информацията чрез филтриране, пренареждане и агрегиране на данните. Резултатът се представя чрез:

- Визуализиране на таблици;
- Графична визуализация на екран;
- Разпечатване на хартиен носител;

- Експорт на данни във всички формати за различни цели – PDF, HTML, TXT, XML, CSV.

5.2.1.7 Администриране на системата

Системата трябва да осигурява администриране на потребителите и правата за достъп.

5.2.2 Нефункционални изисквания

5.2.2.1 Авторски права

Всички авторски и сродни права върху произведения, обект на закрила на Закона за авторското право и сродните му права, включително, но не само, компютърните програми, техният изходен програмен код, структурата и дизайнът на интерфейсите и базите данни, чието разработване е включено в предмета на поръчката, **възникват за Възложителя в пълен обем**, без ограничения в използването, изменението и разпространението им, и представляват произведения създадени по поръчка на Възложителя, съгласно чл. 42, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права;

5.2.2.2 Изходен код

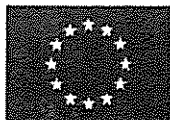
Всички компютърни програми, които се разработват за реализиране на Системата трябва да отговарят на критериите и изискванията за софтуер с отворен код;

Приложимите и допустими лицензи за софтуер с отворен код са:

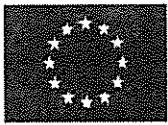
- GPL (General Public License) 3.0
- LGPL (Lesser General Public License)
- AGPL (Affero General Public License)
- Apache License 2.0
- New BSD license
- MIT License
- Mozilla Public License 2.0
- Изходният код (Source Code), както и цялата техническа документация, трябва да бъде бъдат публично достъпни онлайн като Софтуер с отворен код от първия ден на разработка, чрез използване на система за контрол на версиите и хранилището по чл. 7в, т.18 от ЗЕУ;
- Да бъде предвидено използването на Система за контрол на версиите и цялата информация за главното копие на хранилището, прието за оригинален и централен източник на съдържанието, да бъде достъпна публично, онлайн, в реално време.

5.2.2.3 Системна и приложна архитектура

- Бизнес процесите трябва да бъдат проектирани колкото се може по-независимо, с цел по-лесно изграждане, разширяване и обслужване. Системата трябва да е максимално параметризирана и да позволява настройка и промяна на параметрите през служебен (администраторски) и потребителски интерфейс;

- Трябва да бъде реализирана функционалност за текущ мониторинг, анализ и контрол на изпълнението на бизнес процесите в Системата;
- При разработката, тестването и внедряването на Системата Изпълнителят трябва да прилага наложени се архитектурни (SOA, MVC или еквивалентни) модели и дизайн-шаблони, както и принципите на обектно ориентирания подход за разработка на софтуерни приложения;
- Системата трябва да бъде реализирана със софтуерна архитектура ориентирана към услуги - Service Oriented Architecture (SOA);
- Взаимодействията между отделните секции в Системата и интеграциите с външни информационни системи трябва да се реализират и опишат под формата на веб-услуги (Web Services), които да са достъпни за ползване от други системи в държавната администрация. За всеки от отделните модули/функционалности на Системата следва да се реализират и опишат приложни програмни интерфейси – Application Programming Interfaces (API). Приложните програмни интерфейси трябва да са достъпни и за интеграция на нови модули и други вътрешни или външни системи;
- Приложните програмни интерфейси и информационните обекти задължително да поддържат атрибут за версия;
- Версията на програмните интерфейси, представени чрез веб-услуги, трябва да поддържат версията по един или няколко от следните начини:
 - Като част от URL-а
 - Като GET параметър
 - Като HTTP header (Асепт или друг)
- За всеки отделен приложен програмен интерфейс трябва да бъде разработен софтуерен комплект за интеграция (SDK) на поне две от популярните развойни платформи (.NET, Java, PHP);
- Системата трябва да осигурява възможности за разширяване, резервиране и балансиране на натоварването между множество инстанции на сървъри с еднаква роля;
- При разработването на Системата трябва да се предвидят възможни промени, продиктувани от непрекъснато променящата се нормативна, бизнес и технологична среда. Основно изискване се явява необходимостта информационната система да бъде разработена като гъвкава и лесно адаптивна, която отчита законодателни, административни, структурни или организационни промени, водещи до промени в работните процеси;
- Изпълнителят трябва да осигури механизми за реализиране на бъдещи промени в Системата без промяна на съществуващия програмен код. Когато това не е възможно, времето за промяна, компилиране и пускане в експлоатация трябва да е сведено до минимум. Бъдещото развитие на Системата ще се налага във връзка с промени в правната рамка, промени в модела на работа на потребителите, промени във външни системи, интегрирани със Системата, отстраняване на констатирани проблеми и т.н. Такива промени ще се извършват през целия период на експлоатация на системата, включително по време и гаранционния период;
- Архитектурата на Системата и всички софтуерни компоненти (системни и приложни) трябва да бъдат така подбрани и/или разработени, че да осигуряват работоспособност и отказоустойчивост на системата, както и недискриминационно инсталиране (без различни условия за инсталиране върху физическа и виртуална среда) и опериране в

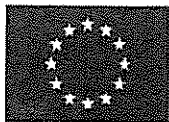

продуктивен режим, върху виртуална инфраструктура, съответно върху Държавния Хибриден Частен Облак (ДХЧО) или МС ще предостави техен сървър, на който ще се качи;

- Ако Възложителят не разполага с необходимата хардуерна инфраструктура, част или всички компоненти на Системата ще бъдат разположени върху Държавния Хибриден Частен Облак като среда за функциониране на информационната система;
- Изпълнителят трябва да поръча, подготви, инсталира и конфигурира като минимум следните среди за Системата: тестова, стейджинг, продуктивна;
- Системата трябва да бъде разгърната върху съответните среди (тестова за вътрешни нужди, тестова за външни нужди, стейджинг и продуктивна);
- Тестовата среда за външни нужди трябва да бъде създадена и поддържана като "Sandbox", така че да е достъпна за използване и извършване на интеграционни тестове от разработчици на информационни системи, включително и такива изпълняващи дейности за други администрации или бизнеса, с цел по-лесно и устойчиво интегриране на съществуващи и бъдещи информационни системи. Тестовата среда за външни нужди трябва да е напълно отделна от останалите среди, и нейното използване не трябва да влияе по никакъв начин на нормалната работа на останалите среди или да създава, каквито и да било рискове за информационната сигурност и защитата на личните данни;
- Мрежата на държавната администрация (ЕЕСМ) ще бъде използвана като основна комуникационна среда и като основен доставчик на защитен Интернет капацитет (Clean Pipe) – изискванията на софтуерните компоненти по отношение на използвани комуникационни протоколи, TCP портове и пр. трябва да бъдат детайлно документирани от Изпълнителя, за да се осигури максимална защита от хакерски атаки и външни прониквания, чрез прилагане на подходящи политики за мрежова и информационна сигурност от Възложителя в инфраструктурата на Държавния Хибриден Частен Облак и ЕЕСМ;
- **В Техническото си предложение, участникът трябва да опише добрите практики, които ще прилага по отношение на всеки аспект от системната и приложната архитектура на Системата;**
- За търсене трябва да се използват системи за пълнотекстово търсене (напр. Solr, ElasticSearch). Не се допуска използването на индекси за пълнотекстово търсене в СУБД;
- Системата трябва да бъде разработена така, че да позволява използването ѝ от много различни институции (т.нар. multitenancy), като за използване от нова институция не трябва да се изисква нова инсталация, ако е приложимо;
- Трябва да бъде създаден административен интерфейс, чрез който може да бъде извършвана конфигурацията на софтуера;
- Всеки обект в системата трябва да има уникален идентификатор;
- Записите в Портала не трябва да подлежат на изтриване или промяна, а всяко изтриване или промяна трябва да представлява нов запис.

5.2.2.4 Повторно използване (преизползване) на ресурси и готови разработки

Във връзка със създаването на Портала, следва максимално да се преизползват налични публично-достъпни инструменти, библиотеки и платформи с отворен код.

За реализацията на системата следва да се използват в максимална степен софтуерни библиотеки и продукти с отворен код.

- **Подход за избор на отворени имплементации и продукти**

За реализацията на дадена техническа функционалност обикновено съществуват множество отворени алтернативни проекти/поръчки, които могат да се използват в настоящата система. **Участникът следва да представи базов списък със свободните компоненти и средства, които възнамерява да използва.**

Изпълнителят трябва да осигури поддръжка от организацията, развиваща основните отворени продукти, които ще бъдат използвани като минимум за операционните системи и софтуерните продукти за управление на базите данни.

- **Подход за работа с външните софтуерни ресурси**

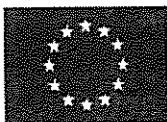
При използването на свободни имплементации на софтуерни библиотеки е необходимо да се организира копие (fork) на съответното хранилище в общото хранилище за проекти/поръчки с отворен код, финансирани с публични средства в България (към момента <https://github.com/governmentbg>). Използващите свободните библиотеки компоненти задават за "upstream repo" хранилищата в областта governmentbg, като задължително се реферира използваната версия/commit identifier.

Когато се налага промяна в изходния код на използван софтуерен компонент, промените трябва да се извършват във fork хранилището на governmentbg в съответствие с изискванията на основния проект. Изпълнителят трябва да извърши необходимите действия за включване на направените промени в основния поръчка чрез "pull requests" и извършване на необходимите изисквани от разработчиците на основния поръчка промени до приемането им. Тези дейности трябва да бъдат извършвани по време на целия проект.

5.2.2.5 Изграждане и поддръжка на множество среди

Изпълнителят трябва да изгради и поддържа минимум следните логически разделени среди:

Среда	Описание
Development	чрез Development средата се осигурява работата по разработката, усъвършенстването и развитието на Системата. В тази среда са налични и допълнителните софтуерни системи и инсталации, необходими за управление на разработката – continuous integration средства, системи за автоматизирано тестване и др.
Staging	чрез Staging средата се извършват тестове, преди разгръщане на нова версия от Development средата върху Production средата. В нея се извършват всички интеграционни тестове, както и тестовите за натоварване.
Sandbox Testing	чрез Sandbox средата всички, които трябва да се интегрират към Системата могат да тестват интеграцията си, без да застрашават работата на продукционната среда.

Production	това е средата, която е публично достъпна за реална експлоатация и интеграция със съответните външни системи.

Управлението на средите трябва да става чрез автоматизирана система за провизиране и разгръщане на системните компоненти. При необходимост от страна на Възложителя, Изпълнителят трябва да съдейства за изграждането на нови системни среди.

Участникът може да предложи изграждането на допълнителни среди според спецификите на предложеното решение.

5.2.2.6 Процес на разработка, тестване и разгръщане

Процесите, свързани с развитието на Системата трябва да гарантират висока прозрачност и възможност за обществен контрол над всички разработки по поръчката. Изграждането на доверие у гражданите и бизнеса налага радикално по-висока публичност и прозрачност, чрез отворена разработка и публикуването на системите компоненти под отворен лиценз от самото начало на разработката. По този начин гражданите биха могли да съдействат в процесите по развитие и тестване на разработките през целия им жизнен цикъл.

Всички софтуерни приложения, системи, подсистеми, библиотеки и компоненти, които са необходими за реализацията на Системата, трябва да бъдат разработвани като софтуер с отворен код и да бъдат достъпни в публично хранилище. Към настоящият момент следва да се използва общото хранилище за проектиране с отворен код, финансирани с публични средства в България (към момента <https://github.com/governmentbg>).

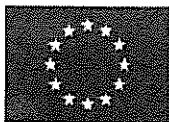
В случай, че върху част от компонентите, нужни за компилация, има авторски права, те могат да бъдат или в отделно хранилище с подходящия за това лиценз, или за тях трябва да бъде предоставен заместващ „mock up“ компонент, така че да не се нарушава компилацията на поръчката.

Трябва да се анализират възможностите за включване на граждани в процесите по разработка, тестване и идентифициране на пропуски на софтуера.

За всеки един разработван компонент Изпълнителят трябва да покрие следните изисквания за гарантиране на качеството на извършваната разработка и на крайния продукт:

- Документиране на Системата в изходния код, минимум на ниво процедура/функция/клас;
- Покритие на минимум 50% от изходния код с функционални;
- Използване на continuous integration практики;
- Използване на dependency management.

Участникът трябва да опише детайлно подхода си за покриване на изискванията.

Във всеки един компонент на Системата, който се изгражда (build) и подготвя за инсталация (deployment) е необходимо да присъстват следните реквизити:

1. Дата и час на изграждане (build);
2. Място/среда на изграждане (build);
3. Потребител извършил/стартирал build процеса;
4. Идентификатор на ревизията от кодовото хранилище на компонента, срещу която се извършва изграждане (build).

5.2.2.7 Бърздействие и мащабируемост

5.2.2.7.1 Контрол на натоварването и защита от DoS / DDoS атаки

Системата трябва да поддържа на приложно ниво "Rate Limiting" и/или "Throttling" на заявки от един и същи клиентски адрес, както към страниците с уеб-съдържание, така и по отношение на заявките към приложните програмни интерфейси, достъпни публично или служебно като уеб-услуги (Web Services) и служебни интерфейси.

- Системата трябва да позволява конфигуриране от страна на администраторите на лимитите за отделни страници, уеб-услуги и въобще ресурси, които се достъпват с отделен URL/URI.
- Системата трябва да поддържа възможност за конфигуриране на различни лимити за конкретни автентикирани потребители (напр. системи на други администрации) и трябва да предоставя възможност за генериране на справки и статистики за броя заявки по ресурси и услуги.

5.2.2.7.2 Кохерентно кеширане на данни и заявки

- Отделните информационни системи, подсистеми и интерфейси, трябва да бъдат проектирани и да използват системи за разпределен кохерентен кеш, в случаите, в които това би довело до подобряване на производителността и мащабируемостта, чрез спестяване на заявки към СУБД или файловите системи на сървърите.
- **Изпълнителят трябва да опише детайлно подхода и използваните механизми и технологии за реализация на разпределения кохерентен кеш, както и системните компоненти, които ще използват разпределения кеш.**
- Разпределеният кохерентен кеш трябва да поддържа възможност за компресия на подходящите за това данни – например тези от текстов тип. Компресирането на данни може да бъде реализирано и на приложно ниво;
- Използваният алгоритъм за създаване на ключове за съхранение/намиране на данни в кеша трябва да не допуска колизии и оптимално да използва процесорните ресурси за генериране на хешове.
- Изпълнителят трябва да подбере подходящи софтуерни решения с отворен код за реализиране на буфериране и кеширане на данните в оперативната памет на сървърите. В зависимост от конкретните приложни случаи (Use Cases) е допустимо да се използват и внедрят различни технологии, които покриват по-добре конкретните нужди – например решения като Memcached или Redis в комбинация с Redis GeoAPI могат да осигурят порядъци по-висока мащабируемост и производителност за често достъпвани оперативни данни, номенклатурни данни или документи.
- Като минимум разпределен кохерентен кеш трябва да се предвиди при:

- Извличане на информация от номенклатури и атомични данни за статус и актуално състояние на партии от регистри в информационните системи;
- Извличане на информация от предефинирани периодични справки;
- Информация от лога на транзакциите при достъп с е-ИД до дадена услуга;
- Информация за извършените плащания;
- Други, които са идентифицирани на етап бизнес и системен-анализ.

От кеша следва да бъдат изключени прикачени файлове и големи по обем резултати от справки.

5.2.2.7.3 Бързодействие

- При визуализация на уеб-страници, системите трябва да осигуряват висока производителност и минимално време за отговор на заявки - средното време за заявка трябва да бъде по-малко от 1 секунда, с максимум 1 секунда стандартно отклонение, за 95% от заявките, без да се включва мрежовото време закъснение (Network Latency) при транспорт на пакети между клиента и сървъра;
- Трябва да бъдат създадени тестове за натоварване.

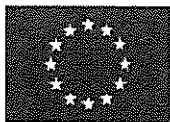
5.2.2.7.4 Използване на HTTP/2

С оглед намаляване на служебния трафик, времената за отговор и натоварването на сървърите следва да се използва HTTP/2 протокол при предоставяне на публични потребителски интерфейси, с включени като минимум следните възможности:

- Включена header compression;
- Използване на brotli алгоритъм за компресия;
- Включен HTTP pipelining;
- HTTP/2 Server push, приоритизиращ специфични компоненти, изграждащи страниците (CSS, JavaScript файлове и др.);
- Публичните потребителски интерфейси трябва да поддържат адаптивен избор на TLS cipher suites според вида на процесорната архитектура на клиентското устройство - AES-GCM за x86 работни станции и преносими компютри (с налични AES-NI CPU разширения) и ChaCha20/Poly1305 за мобилни устройства (основно базирани на ARM процесори);
- Ако клиентският браузър/клиент не поддържа HTTP/2, трябва да бъде предвиден fallback механизъм към HTTP/1.1. Тази възможност трябва да може да бъде лесно да се реконфигурира в бъдеще и да отпадне, когато браузърите/клиентите, неподдържащи HTTP/2 станат незначителен процент.

5.2.2.7.5 Качество и сигурност на програмните продукти и приложенията

- Да бъде предвидено спазването на добри практики на софтуерната разработка – покритие на изходния код с тестове – над 60%, документиране на изходния код, използване на среда за непрекъсната интеграция (Continuous Integration), възможност за компилиране и пакетиране на продукта с една команда, възможност за инсталиране на нова версия на сървъра с една команда, система за управление на зависимостите (Dependency Management);

- Публичните модули, които ще предоставят информация и електронни услуги в Интернет, трябва да отговарят на актуалните уеб-стандарти за визуализиране на съдържание.

5.2.2.7.6 Информационна сигурност и интегритет на данните

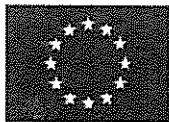
- Не се допуска съхранението на пароли на администратори, на вътрешни и външни потребители и на акаунти за достъп на системи (ако такива се използват) в явен вид. Всички пароли на трябва да бъдат защитени с подходящи сигурни алгоритми (напр. BCrypt, PBKDF2, scrypt (RFC 7914)) за съхранение на пароли и където е възможно, да се използва и прозрачно криптиране на данните в СУБД със сертификати (transparent data-at-rest encryption);
- Да бъде предвидена система за ежедневно създаване на резервни копия на данните, които да се съхраняват извън инфраструктурата на системата;
- Всички уеб-страници (вътрешни и публично-достъпни в Интернет) трябва да бъдат достъпни единствено и само през протокол HTTPS. Криптирането трябва да се базира на сигурен сертификат с валидирана идентичност (Verified Identity), позволяващ задължително прилагане на TLS 1.2, който е издаден от удостоверятелен орган, разпознаван от най-често използваните браузъри (Microsoft Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox);
- Като временна мярка за съвместимост, настройките на уеб-сървърите и Reverse Proxy сървърите трябва да бъдат балансирани така, че Системата да позволява използване и на клиентски браузъри поддържащи по-стария протокол TLS 1.1. Това изключение от общите изисквания за информационна сигурност не се прилага за достъпа на служебни потребители от държавната администрация и доставчици на обществени услуги, които имат служебен достъп до ресурси на Системата;
- Програмният код трябва да включва методи за автоматична санитизация на въвежданите данни и потребителски действия за защита от злонамерени атаки, като минимум SQL инжекции, XSS атаки и други познати методи за атаки, и да отговаря, където е необходимо, на Наредба за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност;
- При проектирането и разработката на компонентите на Портала и при подготовката и разгръщането на средите, трябва да се спазват последните актуални препоръки на OWASP (Open Web Application Security Project);
- Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно или техническо значение се отчита с точност до година, дата, час, минута, секунда и при технологична необходимост - милисекунда, изписани в съответствие със стандарта БДС ISO 8601:2006;
- Астрономическото време за удостоверяване настъпването на факти с правно значение и такива, за които се изисква противопоставимост, трябва да бъде удостоверявано с електронен времеви печат по смисъла на Глава III, Раздел 6 от Регламент ЕС 910/2014. Трябва да бъде реализирана функционалност за получаване на точно астрономическо време, отговарящо на горните условия, и от доставчик на доверителни услуги или държавен орган, осигуряващ такава услуга отговаряща на изискванията на RFC 3161;
- Трябва да бъдат проведени тестове за проникване (penetration tests), с които да се идентифицират и коригират слаби места в сигурността на системата.

5.2.2.8 Използваемост

5.2.2.8.1 Общи изисквания за използваемост и достъпност

- При проектирането и разработката на софтуерните компоненти и потребителските интерфейси трябва да се спазват стандартите за достъпност на потребителския интерфейс за хора с увреждания WCAG 2.0, съответстващ на ISO/IEC 40500:2012;
- Всички ресурси трябва да са достъпни чрез GET заявка на уникален адрес (URL). Не се допуска използване на POST за достигане до формуляр за подаване на заявление, за генериране на справка и други;
- Функционалностите на потребителския интерфейс на Системата трябва да бъдат независими от използваните от потребителите интернет браузъри и устройства, при условие, че последните са версии в период на поддръжка от съответните производители.
- Не се допуска използване на капча (Captcha) като механизъм за ограничаване на достъпа до документи и/или услуги. Алтернативно, Системата трябва да поддържа "Rate Limiting" и/или "Throttling". Допуска се използването на Captcha единствено при идентифицирани много последователни опити от предполагаем „бот“;
- Публичните уеб страници на Системата трябва да бъдат проектирани и оптимизирани за ефективно и бързо индексирание от търсещи машини, с цел популяризиране сред потребителите и по-добра откриваемост при търсене по ключови думи и фрази. При разработката на страниците и при изготвяне на автоматизирани процедури за разгръщане на нова версия на Системата, трябва да се използват инструменти за минимизиране и оптимизация на размера на изходния код (HTML, JavaScript и пр.) с оглед намаляване на обема на файловете и по-бързо зареждане на страниците;
- Не се допуска използването на HTML Frames, за да не се пречи на оптимизациите за търсещи машини;
- При разработката на публични уеб-базирани страници трябва да се използват и да се реализира поддръжка на:
 - Стандартните семантични елементи на HTML5 ([HTML Semantic Elements](#))
 - JSON-LD 1.0 (<http://www.w3.org/TR/json-ld/>)
 - Open Graph Protocol (<http://ogp.me>) за осигуряване на поддръжка за качествено споделяне на ресурси в социални мрежи и мобилни приложения;
- В екранните форми на Системата трябва да се използват потребителски бутони с унифициран размер и лесни за разбиране текстове в еднакъв стил.
- Всички текстови елементи от потребителския интерфейс трябва да бъдат визуализирани със шрифтове, които са подходящи за изобразяване на екран и които осигуряват максимална съвместимост и еднакво възпроизвеждане под различни клиентски операционни системи и браузъри. Не се допуска използването на серифни шрифтове (Serif).
- Полета, опции от менюта и командни бутони, които не са разрешени конкретно за ролята на влезлия в системата потребител, не трябва да са достъпни за този потребител. Това не отменя необходимостта от ограничаване на достъпа до бизнес логиката на приложението чрез декларативен или програмен подход.

- Всяка екранна форма трябва да има наименование, което да се изписва в горната част на екранната форма. Наименованията трябва да подсказват на потребителя какво е предназначението на формата.
- Всички търсения трябва да са нечувствителни към малки и главни букви;
- Полетата за пароли трябва задължително да различават малки и главни букви;
- Полетата за потребителски имена трябва да позволяват използване на и-мейл адреси като потребителско име, включително и да допускат всички символи регламентирани в RFC 1123 за наименуването на хостовете;
- Главните и малки букви на въвежданите данни се запазват непроменени, не се допуска Системата да променя капитализацията на данните въведени от потребителите.
- Системата трябва да позволява въвеждане на данни, съдържащи както български, така и символи на официалните езици в ЕС.
- Наименованията на полетата следва да са достатъчно описателни, като максимално се доближават до характера на съдържащите се в тях данни.
- Системата трябва да поддържа прекъсване на потребителски сесии при липса на активност. Времето трябва да може да се променя от администратора на системата без промяна в изходния код. Настройките за време за прекъсване на неактивни сесии трябва да включват и възможността администраторите да дефинират стилизирана страница със информативно съобщение, към която Системата да пренасочва автоматично браузърите на потребителите, в случай на прекъсната сесия;
- Дългите списъци с резултати трябва да се разделят на номерирани страници с подходящи навигационни елементи за преминаване към предишна, следваща, първа и последна страница, конкретна страница. Навигационните елементи трябва да са логически обособени и свързани със съответния списък и да се визуализират в началото и края на HTML контейнера съдържащ списъка;
- За големите йерархически категоризации трябва да се предвиди възможност за навигация по нива или чрез отложено зареждане (lazy load).

5.2.2.8.2 Интернационализация

- Системата трябва да може да съхранява и едновременно да визуализира данни и съдържание, което е въведено/генерирано на различни езици;
- Всички софтуерни компоненти на Системата, използваните софтуерни библиотеки и развойни комплекти, приложните сървъри и сървърите за управление на бази данни, елементите от потребителския интерфейс, програмно-приложните интерфейси и пр. трябва да поддържат стандартно и да са конфигурирани изрично за спазване на минимум Unicode 5.2 стандарт при съхранението и обработката на текстови данни, респективно трябва да се използва само UTF-8 кодиране на текстовите данни.
- Всички публично достъпни потребителски интерфейси следва да поддържат многоезичност, като минимум български и английски език.
- Публичната част на Системата трябва да бъде разработена и да включва набори със текстове на минимум два официални езика в ЕС, а именно български и английски език. Преводите на английски език трябва да бъдат осъществени професионално,

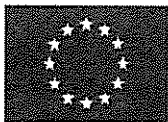

като не се допуска използването на средства за машинен превод, без ръчна проверка и корекции от професионални преводачи.

- Версиите на съдържанието на съответните езици трябва да включват всички текстове, които се визуализират във всички елементи на потребителския интерфейс, справките, генерираните от системата електронни документи, съобщения, нотификации, е-мейл съобщения, номенклатурите и таксономите и др. Данните, които се съхраняват в системата само на български език се изписват/визуализират на български език;
- Системата трябва да позволява превод на всички многоезични текстове с подходящ потребителски интерфейс, достъпен за администратори на Системата, без промени в изходния код. Модулът за превод на текстове използвани в Системата трябва да поддържа и контекстни референции, които да позволяват на администраторите да тестват и проверяват бързо и лесно направените преводи и тяхната съгласуваност в реалните екрани, страници и документи;
- Публичната част на Системата трябва да позволява превключване между работните езици на потребителския интерфейс в реално време от профила на потребителя и от подходящ, видим и лесно достъпен навигационен елемент в горната част на всяка страница, който включва не само текст, но и подходяща интернационална икона за съответния език;
- При визуализация на числа, трябва да се използва разделител за хиляди – интервал.
- При визуализация на дати и точно време в елементи от потребителския интерфейс, в генерирани справки или електронни документи, всички формати за дата и час трябва да са съобразени с избрания от потребителя език / локация в настройките на неговия профил;
- За България стандартният формат е „DD.MM.YYYY HH:MM:SS”, като наличието на време към датата е в зависимост от вида на визуализираната информация и бизнес-смисъла от показването на точно време;
- Системата трябва да поддържа и всички формати, съгласно ISO БДС 8601:2006;

5.2.2.8.3 Изисквания за използваемост на потребителския интерфейс

- Електронните форми трябва да бъдат реализирани с AJAX или аналогична технология, като по този начин се гарантират следните функционалности:
 - Контекстна валидация на въвежданите данни на ниво "поле" от форма и контекстни съобщения за грешка/невалидни данни в реално време;
 - Възможност за избор на стойности от номенклатури чрез търсене в списък по част от дума (autocomplete) и визуализиране на записи, отговарящи на въведеното до момента, без да е необходимо пълните номенклатури да са заредени в брауъра на клиента и потребителят да скролира дълги списъци с повече от 10 стойности;
- В електронните форми трябва да бъде реализирана валидация на въвежданите от потребителите данни на ниво "поле" (in-line validation). Валидацията трябва да се извършва в реално време на сървъра, като при успешна валидация, данните от съответното поле следва да бъдат запазени от сървъра;

- Системата трябва да гарантира, че въведени, валидирани и запазени от сървъра данни, остават достъпни за потребителите, дори за процеси, които не са приключили, така че при волно, неволно или автоматично прекъсване на потребителската сесия поради изтичане на периода за допустима липсва на активност, потребителят да може да продължи съответния процес след повторно влизане в системата, без да загуби въведените до момента данни и прикачените до момента електронни документи;
- Трябва да бъде реализирана възможност за добавяне и редактиране от страна на администраторите на системата, без да са необходими промени в изходния код, на контекстна помощна информация за:
 - всяка електронна форма или стъпка от процес, за която има отделен екран/форма;
 - всяка група полета за въвеждане на данни (в случаите, в които определени полета от формата са групирани тематично);
 - всяко отделно поле за въвеждане на данни;
- Трябва да бъде разработена контекстна помощна информация за всички процеси, екрани и електронни форми, включително ясни указания за попълване и разяснения за особеностите при попълване на различните групи полета или отделни полета;
- Контекстната помощна информация, указанията към потребителите и информативните текстове за всяка електронна административна услуга не трябва да съдържат акроними, имена и референции към нормативни актове, които са въведени като обикновен текст (plain-text). Всички акроними, референции към нормативни актове, формуляри, изисквания и пр. трябва да бъдат разработени като хипер-връзки към съответните актуални версии на нормативни документи и/или съответния речник / списък с акроними и термини;
- Достъпът на потребителя до контекстната помощна информация трябва да бъде реализиран по унифициран и консистентен начин, чрез подходящи навигационни елементи, като например чрез подходящо разположени микро-бутони с икони разположени до/преди/след етикета на съответния елемент, за който се отнася контекстната помощ или чрез обработка на "Mouse Hover / Mouse Over" събития;
- При проектирането и реализацията на потребителския интерфейс трябва да се отчете, че той трябва да бъде еднакво използваем и от мобилни устройства (напр. таблети), които не разполагат с мишка, но имат чувствителни на допир екрани.
- Потребителският интерфейс следва да бъде достъпен за хора с увреждания, съгласно изискванията на чл. 48, ал. 5 от ЗОП.

5.2.2.8.4 Изисквания за използваемост в случай на прекъснати бизнес процеси

- Системата трябва да съхранява перманентно всеки започнал процес/процедура или обявяване на обстоятелства, текущия им статус, всички въведени данни и прикачени документи, дори ако потребителят е прекъснал волно или неволно потребителската си сесия;

5.2.2.8.5 Изисквания за проактивно информиране на потребителите

- За всички публични интернет страници трябва да бъде реализирана функционалност за публикуване на всяко периодично обновявано съдържание (новини, обявления,

- обществени поръчки, отворени работни позиции, нормативни документи, отговори по ЗДОИ и др.) в стандартен формат (RSS 2.x, Atom или еквивалент), както и поддържането на публично достъпни статистики за посещаемостта на страницата;
- Системата трябва да поддържа възможност за автоматично генериране на електронни бюлетини, които да се разпращат периодично или при настъпване на събития по електронна поща до регистрираните в Системата потребители, които са заявили или са се съгласили да получават такива бюлетини; Потребителите трябва да имат възможност да настройват предпочитанията през потребителския си профил в Системата.

5.2.2.9 Системен журнал

Изгражданото решение задължително трябва да осигурява проследимост на действията на всеки потребител (одит), както и версия на предишното състояние на данните, които той е променил в резултат на своите действия (системен журнал).

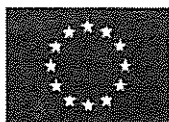
Системата трябва да отчита по различен и отчетлив начин действията на външните потребители и тези на модераторите и администратора.

Атрибутите, които трябва да се запазват при всеки запис трябва да включват като минимум следните данни:

- дата/час на действието;
- модул на системата, в който се извършва действието;
- действие;
- обект, над който е извършено действието;
- допълнителна информация;
- IP адрес и браузър на потребителя.

Размерът на журнала на потребителските действия нараства по време на работа на всяка система, което налага по-различното му третиране от гледна точка организация на базата данни:

- по време на работа на системата потребителският журнал трябва да се записва в специализиран компонент, който поддържа много бързо добавяне на записи; този подход се налага, за да не се забавя излишно работата на Системата;
- специална фоновая задача трябва да акумулира записаните данни и да ги организира в отделна специално предвидена за целта база данни, отделна от работната база данни на системата;
- данните в специализираната база данни трябва да се архивират и изчистват, като в специализираната база данни трябва да бъде достъпна информация за не повече от 2 месеца назад; при необходимост от информация за предишен период администраторът на системата трябва първо да възстанови архивните данни.
- трябва да бъде предоставен достъп до системния журнал на органите на реда чрез потребителски или програмен интерфейс. За достъпът трябва да се изисква електронна идентификация.

5.2.2.10 Дизайн на бази данни и взаимодействие с тях

При използване на база данни (релационна или нерелационна (NoSQL)), следва да бъдат следвани добрите практики за дизайн и взаимодействие с базата данни:, в т.ч.

- дизайнът на схемата на базата данни (ако има такава) трябва да бъде с максимално ниво на нормализация, освен ако това не би навредило сериозно на производителността;
- базата данни трябва да може да оперира в клъстър. В определени случаи следва да бъде използван т.нар. sharding;
- имената на таблиците и колоните трябва да следва унифицирана конвенция;
- трябва да бъдат създадени индекси по определени колони, така че да се оптимизират най-често използваните заявки. Създаването на индекс трябва да е мотивирано и подкрепено със замервания;
- връзките между таблици трябва да са дефинирани чрез foreign key;
- периодично трябва да бъде правен анализ на заявките, вкл. чрез EXPLAIN (при SQL бази данни) и да бъдат предприети мерки за оптимизиране на бавните такива;
- задължително трябва да се използват транзакции, като нивото на изолация трябва да бъде мотивирано в предадената документация;
- при операции върху много записи (batch) следва да се избягват дългопродължаващи транзакции;
- заявките трябва да бъдат ограничени в броя записи, които връщат;
- при използване на ORM или друг слой на абстракция между приложението и базата данни, трябва да се минимизира броя на излишните заявки (т.нар. n+1 selects проблем);
- при използване на нерелационна база данни, трябва да се използват по-бързи и компактни протоколи за комуникация, ако такива са достъпни.

5.3 Дейност 3 - Провеждане на обучения за модератори

По поддейност 3 трябва да се организира обучение за работа с новия Портал за най-малко 50 модератори, на което трябва да бъдат представени новите функционалности и разработените наръчници.

Изпълнителят трябва да организира и проведе обучения на следните групи и ползватели на софтуерното решение:

- Администрация на Министерски съвет;
- Министерства;
- Държавни агенции.

Обученията следва да се проведат в София. Обучението следва да се провежда във формат на две еднодневни обучения, с групи от по 25 човека. Общият брой обучени трябва да бъде най-малко 50, като на обучението трябва да бъдат включени всички модератори, определени по съответния ред от Възложителя.

За провеждането на обученията Изпълнителят е длъжен да осигури за своя сметка:

- учебни материали.
- лектори.

5.4 Методология за управление на дейността и докладване на изпълнението.

5.4.1 Управление на изпълнението на поръчката.

Участниците трябва да предложат методология за управление на поръчката, която смятат да приложат, като се изтъкнат ползите ѝ за успешното изпълнение на договора. Предложената методология трябва да съответства на най-добрите световни практики и препоръки (например PRINCE2 и др. еквивалентни).

Доброто управление трябва да включва като минимум управление на реализацията на дейностите, посочени в настоящата обществена поръчка и постигане на очакваните резултати, както и разпределението на предложените участници в екипа за изпълнение на поръчката по роли, график и дейности.

Доброто управление на поръчката трябва да осигури:

- координиране на усилията на експертите от страна на Изпълнителя и Възложителя и осигуряване на висока степен на взаимодействие между членовете на екипа;
- оптимално използване на ресурсите;
- текущ контрол по изпълнението на дейностите;
- разпространяване навреме на необходимата информация до всички участници;
- идентифициране на промени и осигуряване на техните анализ и координация;
- осигуряване на качеството и полагане на усилия за непрекъснато подобряване на работата за удовлетворяване на изискванията.

Методологията трябва да включва подробно описание на:

- етапите на изпълнение на обществената поръчка;
- организация на изпълнение:
 - структура на екипа на Изпълнителя;
 - начин на взаимодействие между членовете на екипа на Изпълнителя;
 - комуникация и връзки за взаимодействие с екипа на Възложителя;
- управление на качеството;
- график за изпълнение на поръчката. Участниците трябва да изготвят подробен график, в който следва да се конкретизират сроковете за изпълнение на всяка дейност от настоящата поръчка и да са посочени етапите на предаване на всеки от документите, изготвени в хода на изпълнението ѝ.
- Документацията, предоставена от Изпълнителя на Възложителя като цяло, трябва да бъде:
 - на български език;
 - на хартия и в електронен формат (Office Open XML / MS Word DOC / PDF / HTML или др.), позволяващ пълнотекстово търсене/търсене по ключови думи и копиране на части от съдържанието от оригиналните документи във външни документи, за вътрешна употреба на Възложителя;

- актуализирана, в съответствие със съгласувана с Възложителя процедура, която следва да включва документи, подлежащи на промяна/актуализация, крайни срокове и нужната за случая методология;
- навсякъде, където в документацията има включени диаграми или графики, те трябва да бъдат вградени в документите в оригиналния си векторен формат.

Техническата документация, описваща реализацията на Портала трябва да бъде:

- детайлно представяща програмния приложен интерфейс (API), включително за поддържаните уеб-услуги, команди, структури от данни и др.;
- придружена и с примерен програмен код и/или библиотеки (SDK), за реализиране на интеграция с външни системи, разработен(и) на Java или .NET. Примерният код трябва да е напълно работоспособен и да демонстрира базови итерации с API-то:
 - Регистриране на крайна точка (end-point) за получаване на актуализации от Портала в реално време;
 - Заявки за получаване на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Заявки за актуализиране на номенклатурни данни (списъци, таксономии);
 - Идентификация и оторизация на потребител или уеб-услуга;
- публично достъпна по отношение на API;
- детайлно представяща схемата на базата данни – структури за данни, индекси, дялове, съхранени процедури, конфигурации за репликация на данни и др.
- пълна и изчерпателна по отношение на експлоатация - да включва:
 - ръководства на потребителя и администратора за работа и администриране на Портала;
 - обща информация, инструкции и процедури за администриране и поддръжка на приложните сървъри, сървърите за бази данни и пр.;
 - обща информация, инструкции и процедури за администриране, архивиране и възстановяване, и поддръжка на сървъра за управление на бази данни.

5.4.2 Управление на риска.

В техническото си предложение участниците трябва да опишат подхода за управление на риска, който ще прилагат при изпълнението на поръчката.

Участниците трябва да представят и списък с идентифицираните от Възложителя рискове с оценка на вероятност и въздействие.

През времето за изпълнение на поръчката Изпълнителят трябва да следи рисковете, да оценява тяхното влияние, да анализира ситуацията и да идентифицира (евентуално) нови рискове.

В хода на изпълнение на поръчката Изпълнителят следва да поддържа актуален списък с рисковете и да докладва състоянието на рисковете най-малко с междинните доклади.

При изготвянето на списъка с рискове Участниците следва да вземат предвид следните идентифицирани от Възложителя рискове:

- Промяна в нормативната уредба, водеща до промяна на ключови компоненти на решението – предмет на разработка на настоящата обществена поръчка;

- Недобра комуникация между екипите на Възложителя и Изпълнителя по време на аналитичните етапи;
- Ненавременно изпълнение или забавяне при изпълнение на дейностите по настоящата поръчка от страна на Изпълнителя;
- Неправилно и неефективно разпределяне на ресурсите и отговорностите при изпълнението на договора;
- Грешки при разработване на функционалностите на Портала;
- Липса на задълбоченост при изследването и описанието на бизнес процесите и данните;
- Не информиране на Възложителя за всички потенциални проблеми, които биха могли да възникнат в хода на изпълнение на дейностите;
- Неработен и/или не функциониращ ДХЧО.
- Риск за администриране на системата след изтичане на периода на гаранционна поддръжка;
- Нереализиране на интеграцията между Портала за обществени консултации и ИС на еИД и ИИСДА.

5.4.3 Етапи на изпълнение и докладване на изпълнението

Изпълнението на обществената поръчка трябва да се извършва в съответствие с нормативната уредба, изискванията на Възложителя и Оперативна програма „Добро управление“.

Доклади, които Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя:

Встъпителен доклад

С оглед на това в срок до 14 /четирнадесет/ календарни дни от подписването на договор Изпълнителят трябва да предостави на Възложителя **Встъпителен доклад** за изпълнение на поръчката, който трябва да съдържа минимум:

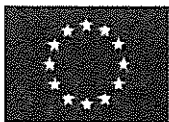
- подробен работен план и актуализиран времеви график за периода на обществената поръчка;
- начини на комуникация;
- отговорни лица и екипи.

Докладът подлежи на одобрение в срок до 7 /седем/ календарни дни от получаването му.

Във всички случаи, когато възникне необходимост от корекции преди окончателното одобрение на доклада, Възложителят издава и подписва констативни протоколи, в които описва коментарите и бележките си и определя срок за отстраняването им. Срокът за отстраняване на недостатъците не може да бъде по-кратък от 3 /три/ календарни дни.

При всяко предаване на доклада или негова версия се подписва предавателно-приемателен протокол.

Окончателното приемане на доклада се осъществява с издаването и подписването от Възложителя и Изпълнителя на двустранно подписан констативен протокол за приемане на работата без забележки.

Междинни доклади

Междинен доклад се предоставя на Възложителя при приключване на всяка от дейностите по изпълнение на поръчката. Междинният доклад трябва да съдържа информация за изпълнението на съответната дейност, срещнати проблеми, причини и мерки, предприети за преодоляването им, рискове за изпълнение на свързани дейности, др.;

Докладът подлежи на одобрение в срок до 7 /седем/ календарни дни от получаването му.

Във всички случаи, когато възникне необходимост от корекции преди окончателното одобрение на доклада, Възложителят издава и подписва констативни протоколи, в които описва коментарите и бележките си и определя срок за отстраняването им. Срокът за отстраняване на недостатъците не може да бъде по-кратък от 3 /три/ календарни дни.

При всяко предаване на доклада или негова версия се подписва предавателно-приемателен протокол.

Окончателното приемане на доклада се осъществява с издаването и подписването от Възложителя и Изпълнителя на двустранно подписан констативен протокол за приемане на работата без забележки.

Окончателен доклад

Окончателен доклад се предоставя на Възложителя след изпълнение на дейностите, предмет на настоящата обществена поръчка, който трябва да съдържа описание на изпълнението и постигнатите резултати.

Докладът подлежи на одобрение в срок до 7 /седем/ календарни дни от получаването му.

Във всички случаи, когато възникне необходимост от корекции преди окончателното одобрение на доклада, Възложителят издава и подписва констативни протоколи, в които описва коментарите и бележките си и определя срок за отстраняването им. Срокът за отстраняване на недостатъците не може да бъде по-кратък от 3 /три/ календарни дни.

Окончателното приемане на доклада се осъществява с издаването и подписването от Възложителя и Изпълнителя на двустранно подписан констативен протокол за приемане на работата без забележки.

Етапно изпълнение

Във случаите, когато съответната дейност предвижда етапно изпълнение, успешното приключване на всеки етап се удостоверява чрез двустранно подписан приемо-предавателен протокол между представители на Изпълнителя и на Възложителя. В

протоколите се описват съпътстващите документи, свързани с успешното приключване на съответния етап.

В техническото си предложение участниците трябва да направят предложение за изпълнение на поръчката, като включат минимум следните етапи:

5.4.3.1 Анализ на данните и изискванията

В този етап участниците трябва да извлекат и анализират наличните данни в Портала за обществени консултации и да съберат, обследват и приоритизират изискванията за интеграции на Портала с различни информационни системи.

В него трябва да се направи анализ най-малко на:

- текущия Портал : <https://strategy.bg/>;
- типа и обема на данните, предмет на публикуване на Портала;
- процеса на организация и провеждане на обществени консултации;
- модули и функционалности, които трябва да бъдат реализирани в Портала за обществени консултации;
- процесът/ите, които се изпълняват във връзка с публикуване на данни на Портала.

Изпълнението на етапа и обследването на изискванията за изграждане на Портала следва да се базира на:

- техническите изисквания, заложи в настоящата обществена поръчка;
- изискванията, заложи в нормативната база по отношение на Портала за обществени консултации;
- добри практики при изграждането на Портали за обществени консултации.

Анализът на данните и изискванията подлежи на одобрение от Възложителя, като се спазва процедурата, релевантна за Встъпителния доклад.

Одобреният от Възложителя „Анализ на данните и изискванията“ се включва в концепцията за изграждане на Портала.

Резултати:

- извършен анализ на данните и изискванията

5.4.3.2 Изготвяне на системния проект

На база извършения анализ в предходния етап Изпълнителят трябва да дефинира в детайли конкретния обхват на реализация на софтуерната разработка и да документира изискванията към софтуера в детайлна техническа спецификация - **системен проект**, който да послужи за пряка изходна база за разработка. В системния проект трябва да бъдат описани всички изисквания за реализирането на системата.

Изготвянето на системния проект включва следните основни задачи:

- Определяне на концепция за изграждане на Портала на базата на техническата спецификация;
- Документиране на детайлни изисквания и бизнес процеси, които трябва да се реализират в системата;

- Дизайн на информационната система, хардуерната и комуникационната инфраструктура;
- Изготвяне на план за техническа реализация;
- Определяне на потребителския интерфейс.

Изпълнението на задачите изисква дефиниране модели на бизнес процеси, политика за сигурност и защита на данните, основни изграждащи блокове, транзакции, технология на взаимодействие, мониторинг на системата, спецификация на номенклатурите, роли в системата и други. При документирането на изискванията, с цел постигане на яснота и стандартизация на документите, е необходимо да се използва стандартен език за описание на бизнес процеси – BPMN.

Системният проект подлежи на одобрение от Възложителя, като се спазва процедурата, релевантна за Въстъпителния доклад.

Одобреният от Възложителя Системен проект се включва в концепцията за изграждане на Портала.

Резултати:

- изготвен от Изпълнителя и одобрен от Възложителя Системен проект за изграждане на Портала;

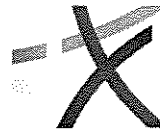
5.4.3.3 Разработване на софтуерно решение

Етапът на разработка трябва да включва изпълнението на най-малко на следните задачи:

- разработка на модулите на Портала съгласно изготвения в предходния етап системен проект;
- мигриране на данните от текущия Портал за обществени консултации към новосъздадения;
- изграждане на хранилище като отделен модул, с който публичната част да бъде интегрирана;
- интегриране с вътрешни и външни системи на МС с Портала;
- провеждане на вътрешни тестове на системата (в среда на разработчика);
- изготвяне на детайлни сценарии за провеждане на приемателните тестове за етапи „Тестване“ и „Внедряване“.

При описанието на подхода за реализация участниците трябва да имат предвид, че по време на изработването и тестването на Портала, Изпълнителят следва да представи системен проект, посочен в т.5.4.3.2, след което да го разработи и внедри. Изпълнителят трябва да изготви и предостави за одобрение и технически насоки за използване на Портала. Минималните технически изисквания за актуализацията на Портала за обществени консултации са посочени в т. 5.2 от настоящата спецификация.

Изпълнителят трябва на всеки 2 седмици да представя на вниманието на Възложителя напредъка по разработка на портала. Това представяне може да се извършва под формата на работна среща (виртуална или физическа), на която да се демонстрира изграденото в изминалия период. Срещите трябва да се документират, като се отбелязват основните въпроси, постигнати резултати, проблеми и взети решения.

Резултати:

- извършена софтуерна разработка на Портала за обществени консултации, осигуряваща техническа възможност за публикуване на проекти на актове и документи или свободни теми извън проектите на документите и актове;
- изходен код с включени коментари и конфигурационни файлове на софтуерните модули и компоненти;
- интеграция на Портала с Портала за консултативни съвети, ИС за правна информация на МС;
- извършване на ОВ–интегриране на инструменти или части от тях за извършване на ОВ и превръщането на Портала в технически инструмент за извършване на ОВ;
- успешно изграден инструмент за предложения за усъвършенстване на законодателството, съгласно чл. 18 от ЗНА – възможност за предложения за усъвършенстване на законодателството от заинтересованите страни, вкл. обсъждане на предложенията и събиране на подкрепа и оценка на предложенията в диалогичен режим между участниците;
- интегриране на Стандартите за провеждане на обществени консултации;
- програмни секции на Портала;
- Общо потребителско име за Портала за консултативни съвети и Портала за обществени консултации;
- Изградени библиотеки с документи;
- успешно мигрирани данни от текущия Портал за обществени консултации към новосъздадения Портал;

5.4.3.4 Тестване

За управление на качеството на разработката Изпълнителят трябва да проведе тестване на софтуерното решение в създадена за целта тестова среда, за да демонстрира, че изискванията са изпълнени. Участниците трябва да предложат и опишат методология за тестване, която ще използват при изпълнение на обществената поръчка. Предложената методология трябва да представя стъпки, план и набор от тестове за извършване от Изпълнителя.

Предложените тестове трябва да включват най-малко следните видове:

- **функционални** – за проверка на работоспособността и изпълнение на изискванията на Възложителя, заложиени в системния проект;
- **за натоварване** – за демонстриране натоварването и производителността на системата при голям обем от данни и информация;
- **за контрол и сигурност на достъпа** – за минимизиране на рисковете от нерегламентиран достъп до Портала;
- **приемателни тестове** – за демонстриране работоспособността на системата и изпълнение на изискванията пред Възложителя с оглед приемане на изпълнението;

Предложената от участниците методология за тестване трябва да включва описание на процедура и инструмент(и) за управление на дефектите, която ще се следва при изпълнение на обществената поръчка.

Резултати:

- тествани при Изпълнителя Портал за обществени консултации;
- план за тестване пред Възложителя;
- тестови сценарии, покриващи изискванията на системния проект.

5.4.3.5 Внедряване

Изпълнителят трябва да внедри Портала за обществени консултации в информационната и комуникационна среда на администрацията на Министерския съвет. Това включва инсталиране, конфигуриране и настройка на програмните компоненти в условията на експлоатационната среда на администрацията на Министерския съвет.

Преди стартиране на процеса по внедряване на Портала, Изпълнителят трябва да разработи и предостави на Възложителя за съгласуване план за внедряване, който трябва да съдържа описание на стъпките и времето за внедряване на софтуерното решение в експлоатационна среда.

Всички софтуерни секции и компоненти, които ще се внедрят, трябва да са съпроводени със специфична документация за инсталиране и/или техническа документация, в това число:

- ръководство за администратора, включващо всички необходими процедури и скриптове по инсталиране, конфигуриране, архивиране, възстановяване и други, необходими за администриране на системата;
- документи за крайния ползвател, описващи цялостната функционалност на приложния софтуер и съответното му използване от крайни ползватели;
- детайлно описание на базата данни;
- описание на софтуерните секции;
- описание на изходния програмен код.

Резултати:

- план за внедряване;
- внедрен Портал за обществени консултации;
- предадена на Възложителя пълна техническа и експлоатационна документация, включваща най-малко:
 - разработен и публикуван на Портала наръчник за администраторите на Портала и администраторите на профилите;
 - разработено и публикувано на Портала ръководство за потребителите, които ще използват функционалностите на Портала и публикуваната на него информация и кратка видео-демонстрация за работа с Портала (също публикувана на Портала);
 - разработени технически насоки, съдържащи изисквания и препоръки за създаване, поддържане и публикуване на проекти на актове и документи, публикувани на Портала, предназначени за заинтересованите лица;
 - детайлно описание на базата данни;
 - описание на софтуерните секции;
 - описание на изходния програмен код.

5.4.3.6 Обучение

Изпълнителят трябва да организира и проведе обучения съгласно описаното в Дейност 3.

5.5 Отстраняване на грешки

Изпълнителят следва да отстранява за своя сметка всички грешки и проблеми, пряко или косвено свързани с изготвения от него продукт за срок от една година, считано от приемане на резултатите от Дейност 2 от Техническата спецификация.

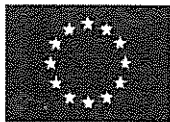
Изпълнителят следва да предоставя услугите по отстраняване на грешки като предоставя за своя сметка единна точка за достъп за приемане на телефонни и e-mail съобщения.

Изисквания към обема на дейностите, включени в отстраняването на грешки:

- извършване на диагностика на докладван проблем с цел осигуряване на правилното функциониране на системите и модулите;
- отстраняване на дефектите, открити в софтуерните компоненти, които са модифицирани или разработени в обхвата на обществената поръчка;
- възстановяване на Портала и данните при евентуален срив, както и коригирането им в следствие на грешки в разработеното решение;
- експертни консултации по телефон и електронна поща за системните администратори на Възложителя с цел идентифициране на дефекти или грешки в софтуера;
- актуализация и предаване на нова версия на документацията на системата при установени явни несъответствия с фактически реализираните функционалности, както и в случаите, в които са извършени действия по отстраняване на дефекти и грешки, в рамките на гаранционната поддръжка;
- коригиране на възникнали несъответствия между реализираната функционалност, техническата спецификация и техническото предложение;
- при проблеми/грешки с критични последици за основната функционалност на Системата или нейната неработоспособност - разрешаване на проблема до два работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- при проблеми/грешки, водещи до затруднение в процеса на работа (функциониране в ограничен режим) - разрешаване на проблема до осем работни часа, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- при проблеми/грешки с минимални последици за нормалното обслужване на бизнес процесите - разрешаване на проблема до три работни дни, считано от уведомяването от страна на Възложителя;
- Изпълнителят следва да предложи процедура за отстраняване на проблеми/грешки, както и процедура за генериране на заявки и отчети.

5.6 Срокове за изпълнение. Резултати от изпълнението на дейността и отчетни продукти

Периодът на изпълнение е до 6 (шест) месеца от сключване на договора, но не по-късно от два месеца от крайния срок за приключване на проекта.

Участниците трябва да изготвят подробен график, в който следва да се конкретизират сроковете за изпълнение на всяка дейност, поддейност и етап от настоящата поръчка, в това число и за предаване на документите, изготвени в хода на изпълнението ѝ.

Периодът на изпълнение е до 6 месеца от сключване на договора, но не по-късно от два месеца от крайният срок за приключване на проекта	
Очаквани резултати	Отчетни продукти
✓ Изготвена концепция за развитие на Портала за обществени консултации;✓ Изграден и функциониращ Портал за обществени консултации;✓ Обучени 50 модератори на Портала.	✓ Встъпителен доклад✓ Междинни доклади за изпълнение на обществената поръчка;✓ Предавателно-приемателни протоколи;✓ Констативни протоколи;✓ Окончателен доклад за изпълнение на дейностите от обществената поръчка.

6. Изисквания към съдържанието на техническото предложение на участниците

Предложенията на участниците за изпълнение на поръчката следва да отговорят на изискванията на техническото задание и да имат най-малко следното съдържание:

- Методология за управление на дейностите на поръчката,
- Подход за изпълнение на дейностите по обществената поръчка, включващ анализ на плюсовете и минусите на:
 - възможността за използване на готово решение с отворен код, върху което да бъде изградени специфицираните функционалности на Портала за обществени консултации и
 - Възможността за ново софтуерно решение за изграждане на специфицираните функционалности на Портала за обществени консултации.
- Подход за управление на риска;
- Списък с идентифицираните от Възложителя рискове;
- Методология за софтуерна разработка;
- Методология за тестване на портала с включено описание на процедура и инструмент(и) за управление на дефектите, която ще се следва при изпълнение на поръчката, както и набор от тестове, които ще бъдат изпълнени от страна на участника;
- График, в който следва да се конкретизират сроковете за изпълнение на всяка дейност, поддейност и етап от настоящата поръчка, в това число и за предаване на документите, изготвени в хода на изпълнението ѝ.

В допълнение към минимално посоченото по-горе съдържание, техническите предложения на участниците следва да съдържат и предложения, които подлежат на оценяване съобразно методиката за оценка на офертите.

7. Други изисквания на Възложителя

При реализиране на дейностите по настоящата поръчка, в допълнение към горензложеното, Изпълнителят следва да има предвид и посочените по-долу изисквания:

- Ще бъде организирана първоначална/встъпителна среща, между екипа на Изпълнителя и този от страна на Възложителя за уточняване на въпроси във връзка с изпълнението на посочените основни дейности;
- На тази среща ще бъдат уточнени и подробностите по изготвянето и предоставянето на Встъпителен доклад;
- Възложителят си запазва правото при изпълнение на всяка конкретна дейност от поръчката да иска корекции по продукта, ако се констатира отклонение от договореното;
- Изпълнителят работи в координация и взаимодействие с Възложителя;
- Изпълнителят изпълнява дадените от Възложителя текущи указания по изпълнение на дейностите от поръчката;
- Изпълнителят е длъжен да отстранява за своя сметка допуснатите недостатъци, грешки и появили се дефекти в определен от Възложителя срок;
- Изпълнителят следва да предприеме необходимите мерки, за да осигури визуалната идентификация на предоставеното от Европейския съюз финансиране или съфинансиране. Тези мерки за визуализация трябва да съответстват на правилата относно визуалната идентификация, определени в „Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020“, публикуван на следния интернет адрес <http://www.eufunds.bg/bg/page/1061>.